

Polonijne Okienko na Świat (05/12/2025)

Świat

- Trump ogłosił, że USA wkrótce zaatakują Wenezuelę, w tym lądowo. Dyktatorowi Maduro oznajmił, że ten ma tydzień na ucieczkę z kraju z rodziną.
- Putin zagroził Europie wojną „jeżeli jej chce”. Zapewnił, że Rosja jest gotowa na to już teraz, a Ukrainie zagroził, że może ją odciąć od morza. Oceniał, że „Europa wysuwa nieakceptowalne żądania” ws. końca wojny. Zapowiedział działania także wobec tankowców państw pomagających Ukrainie.
- Prokuratura Europejska zatrzymała byłą szefową dyplomacji UE Federicę Mogherini oraz 2 inne osoby w zw. z podejrzeniem ustawienia przetargu na unijny program szkoleniowy dla młodych dyplomatów.
- Włochy wprowadziły do kodeksu karnego nowy rodzaj przestępstwa: „kobietobójstwo” z karą dożywocia za zabójstwo kobiety z pobudek dyskryminacji, nienawiści, chęci kontroli lub dominacji.
- Kolejny paraliż lotniska w Wilnie przez napływ balonów przemytniczych z Białorusi, co Litwa wprost nazywa atakiem hybrydowym; Białoruś blokuje też ciężarówki.
- Niemiecki Bundestag w budżecie na 2026 zapisał 11,5 mld € na wsparcie Ukrainy.
- Bundestag przegłosował rezolucję wzywającą rząd Niemiec do niezwłocznego rozpoczęcia fazy planowania oraz budowy w Berlinie pomnika dla polskich ofiar narodowego socjalizmu i niemieckiej okupacji w Polsce w latach 1939–1945. Według Niemców ma być to „gest pojednania”. W sytuacji, kiedy niewypłacone są należne Polsce reparacje, niewypłacone są odszkodowania dla żyjących ofiar wojny i dalej niezwrócone zostały zrabowane dzieła sztuki, postawienie pomnika za milion euro wydaje się marnym „gestem pojednania”.
- Szefowa unijnej dyplomacji Kaia Kallas w liście skierowanym do pracowników resortu zapewniła o pełnej współpracy ze służbami w sprawie śledztwa korupcyjnego dotyczącego jej poprzedniczki Federiki Mogherini. Wcześniej Prokuratura Europejska (EPPO) postawiła zarzuty byłej szefowej unijnej dyplomacji i dwóm innym osobom w związku ze śledztwem korupcyjnym dotyczącym szkoleń dla młodszych dyplomatów finansowanych z pieniędzy UE. Trójka oskarżonych wyszła ostatniej nocy z aresztu po wpłaceniu kaucji.
- Szef NATO Mark Rutte liczy na to, że państwa Sojuszu udzielą w 2026 r. Ukrainie wsparcia o wartości 1 mld dolarów miesięcznie; chodzi o uruchomiony w sierpniu mechanizm PURL, w ramach którego kraje NATO finansują zakupy broni i amunicji z amerykańskich zapasów, a następnie przekazują tę broń Ukrainie.

Polska

- Premier Tusk na spotkaniu z kanclerzem Merzem w Berlinie zapowiedział, że jeśli Niemcy tego nie zrobią, Polska może sama w przyszłym roku wypłacić odszkodowania dla polskich ofiar II WŚ.
- Sąd Apelacyjny uchyla uniewinnienie 2 oskarżonych o udział w uprowadzeniu i zabójstwie dziennikarza Jarosława Ziętary; głośny proces ruszy od nowa.
- Prezydent podpisał zakaz hodowli zwierząt futerkowych (poza królikami), wskazując na poparcie społeczne. Fermy mają być zlikwidowane do końca 2033, a wcześniejsze zamknięcie daje dostęp do odszkodowań (zachęta maleje co rok).
- Niemcy zwrócić Polsce 73 pergaminowe rękopisy z archiwum zakonu krzyżackiego, zrabowane w czasie II WŚ z Archiwum w Warszawie; to zwrot po staraniach Polski od 1948 r.
- Rząd ogłosił przełom w polsko-niemieckich rozmowach ws. dzieł sztuki zrabowanych w II WŚ; chwali zaangażowanie niemieckich polityków oraz zapowiada nowe wnioski o powrót dóbr jeszcze w 2025 r.
- Sąd Apelacyjny uznał, że przed polskim wymiarem sprawiedliwości nie można domagać się przeprosin od zagranicznych mediów za użycie określenia „polski obóz koncentracyjny”, ale można ubiegać się o odszkodowanie finansowe za naruszenie dóbr osobistych.
- „Żaden sąd lub inny organ władzy publicznej nie jest uprawniony do uznania orzeczenia Sądu Najwyższego za niebyłe i pominięcia jego skutków. Nawet, jeśli miałyby to nastąpić z odwołaniem się do prawa Unii Europejskiej”. Tak zdecydował dziś Sąd Najwyższy w składzie połączonych izb Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.
- Komunistyczna Partia Polski zostanie niezwłocznie zdelegalizowana, ponieważ w ocenie Trybunału Konstytucyjnego promuje totalitaryzm. „W porządku prawnym RP nie ma miejsca na partię, która gloryfikuje zbrodniarzy i reżimy komunistyczne odpowiedzialne za śmierć milionów istnień ludzkich, w tym naszych rodaków, obywateli Polski” — brzmi uzasadnienie orzeczenia TK, przedstawione przez sędzię prof. Krystynę Pawłowicz.
- „Przez 3 lata dług publiczny liczony metodą unijną wzrośnie o bilion 100 miliardów zł. (...) A jeżeli ta koalicja będzie dalej rządzić, to jak sądzę przez 4 lata podwoi nasz dług publiczny” - mówił w czasie debaty nad budżetem w imieniu PiS poseł Zbigniew Kuźmiuk.
- Karol Nawrocki zawetował ustawę o rynku kryptoaktywów. "Prezydent korzysta z konstytucyjnej prerogatywy weta tylko wtedy, kiedy przepisy zagrażają wolnościom Polaków, ich majątkowi i stabilności państwa. A ta ustawa takie realne zagrożenia tworzy" - napisał w serwisie X rzecznik prezydenta Rafał Leśkiewicz. Sprawę skomentował też szef KPRP Zbigniew Bogucki.
- We wtorek Karol Nawrocki ogłosił, że zawetował ustawę łańcuchową, argumentując, że choć intencje były słuszne, sama ustawa została źle przygotowana i zamiast rozwiązywać problemy, generowała nowe. Prezydent podkreślił, że troska o zwierzęta jest ważnym elementem wrażliwości społecznej, ale nie powinna uderzać w interesy polskiej wsi.
- Prezydent Karol Nawrocki przybył na Węgry, by wraz z prezydentami Czech, Słowacji i Węgier wziąć udział w szczycie Grupy Wyszehradzkiej w Ostrzyhomiu. Wizyta została okrojona m.in. o spotkanie z premierem Viktorom Orbanem po jego niedawnej wizycie w Moskwie.

Australia

- Australijska firma górnicza BHP Group ostatecznie wycofała ofertę wartą ok. 50 mld dolarów przejęcia brytyjskiej firmy Anglo American. Zgodnie z brytyjskimi regulacjami ponowienie oferty nie może nastąpić wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy.
- Dwoje turystów zostało zaatakowanych przez rekina w Australii. Nie żyje kobieta, a mężczyzna z poważnymi obrażeniami został przetransportowany do szpitala. To już piąty śmiertelny atak rekina w tym kraju w 2025 roku.
- W ubiegłym tygodniu, podczas kilku równoległych nalotów przeprowadzonych w Sydney, policja zabezpieczyła urządzenia elektroniczne, na których znaleziono "tysiące nagrań wideo". Śledztwo zostało przeprowadzone w ramach większej operacji rozpoczętej w kwietniu, której celem jest zbadanie rozpowszechniania w internecie materiałów dotyczących wykorzystywania seksualnego dzieci w połączeniu z tematyką rytualną lub satanistyczną.
- Australijska policja aresztowała czterech mężczyzn - domniemyanych członków międzynarodowej siatki przestępczej zajmującej się rozpowszechnianiem materiałów prezentujących wykorzystywanie seksualne dzieci oraz symbole satanistyczne i okultystyczne - podaje CNN. Funkcjonariusze pracują nad identyfikacją ofiar tego procederu.
- Wielka Brytania, Stany Zjednoczone i Australia nałożyły sankcje na rosyjską firmę Media Land, oskarżając ją o wspieranie cyberprzestępców w atakach ransomware — poinformowało brytyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Firma miała być zaangażowana w działania wymierzone w krytyczną infrastrukturę, w tym sektor telekomunikacyjny.
- Przedstawiciele (RBA) stają się coraz bardziej ostrożni w kwestii przyszłych obniżek stóp procentowych w obliczu uporczywej inflacji i oznak odporności na rynku pracy, jak wynika z protokołu z listopadowego posiedzenia banku opublikowanego we wtorek. Bank centralny pozostawił stopy procentowe bez zmian na poziomie 3,60%, co było w dużej mierze oczekiwane po danych inflacyjnych za trzeci kwartał, które okazały się znacznie wyższe od przewidywań.

Opracował:

Bogusław P.